

THEO **BEE**
LEV BONT

Uitgeverij **PM**

Theo Bee

THEO BEE

Lev Bont

Roman

Theo Bee
© Uitgeverij PMA, 2013
© Foto omslag: Gerard Pedroli
© Foto auteur: Han de Bont
© Illustraties: Rob Vegter
Eindredactie: Peter van der Horst
Omslagontwerp: Samblegraphics
ISBN/EAN: 978-90-78840329
NUR-code: 301

Alle personages, gebeurtenissen, plaatsen en entiteiten in deze roman zijn puur fictief. Iedere gelijkenis met bestaande personen, gebeurtenissen, plaatsen of entiteiten berust op louter toeval.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, en evenmin in een gedigitaliseerde gegevensverzameling worden opgeslagen, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechtbehbende.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Desondanks kan de afwezigheid van eventuele zet- en/of drukfouten, dan wel onnauwkeurigheden en/of onvolkomenheden, niet worden gegarandeerd. De auteursrechtbehbende aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventuele zet- en/of drukfouten, dan wel onnauwkeurigheden en/of onvolkomenheden.

Deze publicatie is verzorgd door Uitgeverij PMA, Postbus 60, 5680 AB Best. Voor informatie over onze activiteiten ga naar: www.pma.nu of bezoek ons op: Facebook, Hyves, Youtube, Twitter of Pinterest.

ISBN/EAN: 978-90-78840329
NUR-code: 301
© PMA Publishers, 2013

Notwithstanding the exceptions stated in or pursuant to the Copyright Act, no part of this publication may be reproduced and/or published by means of printing, photocopying, microfilm or any other manner, nor stored in a digital database, without the prior written permission of the copyright owner.

This publication has been compiled with the utmost care. Nevertheless, the absence of any typesetting and/or printing errors or inaccuracies and/or imperfections cannot be guaranteed. The copyright owner accepts no liability whatsoever for the consequences of any typesetting and/or printing errors as well as inaccuracies and/or imperfections.

This publication has been compiled by PMA Publishers. For information about our activities, go to our website on www.pma.nu or visit us on: Facebook, Hyves, Youtube, Twitter or Pinterest.

Voor Tatjana en Piet

‘Haarlem 15’ staat er op het witomrande verkeersbord aan de stadsgrens van onze hoofdstad. Het was laat en al donker op de A5, ofwel de Haarlemmerweg die parallel loopt aan de vaart waarin in vroeger tijden de trekschuiten een stuk minder snel vooruitkwamen dan wij, die over het zo goed als verlaten wegdek aanreden op de historische Amsterdamse Poort die me vaak herinnert aan de strijd en de vriendschap die in de voorgaande eeuwen tussen beide steden heerste. Ondertussen bedacht ik, voor de zoveelste keer, allerlei titels en fragmenten, zoals ‘hardzacht meisjesvles’, ‘de jacht op de gouden kut’ en ‘hoera niet iedereen heeft een penis’, voor gedichten, boeken en verhalen die ik toch niet zou schrijven: ik nikste, lanterfantte en zoop. Zonde, doodzonde, want al op achttienjarige leeftijd, alweer vijftien jaar terug, werd mij na het winnen van een prestigieuze toneelwedstrijd een veelbelovende carrière voorspeld. Kut drank. Kut dope. Kut ik.

Ik minderde snelheid; het oranje knipperende stoplicht van Halfweg naderde en we passeerden de uitgestorven suikerfabriek. Ik schakelde van twee via drie naar vier. Alleen ik reed; ik was loaded, beneveld door stuff en drank en hondsmoe na de meer dan elfhonderd kilometer die we onafgebroken, met uitzondering van ultrakorte tank- en toiletstops, in zo’n vieren-twintig uur van Salzburg aan de Oostenrijks-Duitse grens hadden afgelegd. Een dollemansrit!

Eerder op de dag hadden we Detlev, de jonge blonde Duitser die we hadden leren kennen op het Griekse strand waar we maandenlang kampeerden, thuis: in Neuss bij Düsseldorf, afgezet. We dronken er een bakkie en gingen meteen door om in het rijritme te blijven. Beurtelings waren hij en Liedia achterin

gaan liggen op het bed van onze vijf meter lange verformfaaide Ford, waaronder in zes aardappelkisten de benodigde spullen voor de acht maanden durende reis lagen opgeslagen. Borden, pannen, gas, rijst, koffie, zeep, touw; kortom: de hele reuteme-teut, én boeken, veel boeken, gek als we waren op lezen. Van-uit mijn ooghoek zag ik dat Liedia een slok nam, muziek op-zette en op de klok keek.

‘Kwart over twaalf, zeg, ik ben niet meer jarig.’

Hierop volgde een heel verhaal, dat mijn ene oor inging, en het andere weer uit. Ik was wat blij dat ze, hoe moe ook, bleef kwetteren. Het hield me wakker, wat hard nodig was.

‘Haarlem’, zei ze, de koplampen verlichtten het bord. Ik klopte dankbaar op het dashboard, ruim tienduizend kilome-ter, toch niet niks. Behalve de gebruikelijke lekke banden op het macadam, de steenslagwegen van Joegoslavië, maar vier keer echte pech. Mankementen die ik zelf had weten te ver-helpen, en ik streeelde het naast het stuur liggende hoefijzer. Nog zo’n vijf minuten: de laatste loodjes. Ook nu opletten ge-blazen, stel je voor dat er op de valreep nog iets gebeurde, ik moest er niet aan denken. Ik vroeg Liedia een sjekkie, dat ze rolde, aanstak en liefdevol in mijn mond duwde. De ‘vuilnis-bakken’ achterin werden onrustig. Het eerste ‘paard’ dat de stal rook, was mijn trouwe zwarte hond Thijs: een teef die gepokt en gemazeld door haar straathondenleven feilloos aanvoelde of mensen te vertrouwen waren of niet. Daarna richtte Fikkie zich op, Liedia’s eigenwijze, onopgevoede bastaard: een schat van een beest.

We draaiden achter de vol verlichte stadspoort de Lange He-renvest op, linksaf over het Spaarne: de rivier met het rijke verleden, rechtdoor de Gasthuisvest op, de smalle gracht die aan weerszijden uitmondt in... BAM. Twee centimeter en ze was appelmoes. Stokstijf stond de vrouw tegen het portier aangedrukt. Uitgestapt zonder te kijken. Kennelijk niet reke-nend op verkeer op dit uur van de nacht. Minutenlang bleef ze van schrik versteend staan, in shock. Ook Lied en ik verroer-den geen vin. Fikkie, die door de abrupte stilstand als een on-geleid projectiel naar voren was gevlogen, lag ruggelings en

verweesd voor Liedia's voeten. Thijssie had zich schrap gezet. De vrouw ontwaakte traag, schuifelde trillend naar me toe en maakte een draai-opengebbaar. Ik reageerde niet. Ik hoorde haar 'dank u, dank u, meneer', waarop ze in tranen uitbarstte. Natuurlijk om de dood waar ze – op een haar na – aan was ontsnapt. Wat was ik opgelucht over mijn perfecte reactie waardoor ik ternauwernood ontkwam aan de gevangenisstraf die ik wegens rijden onder invloed, en doodslag, zeker had gekregen.

Wij vervolgden zwijgend onze weg, het spoor onderdoor en linksaf onze straat in. Ik parkeerde voor de deur. Liedia nam de reisdocumenten en het geld mee, de rest was van later zorg, en stak de sleutel in het slot. Het huis rook vreemd, niet naar ons. De katten kwamen miauwend aangelopen. Kopjes gevend en spinnend gaven ze er blijk van blij te zijn ons te zien. Liedia werd opeens klaarwakker, liep naar de auto, keerde terug met een halfvolle fles, liet de honden in de tuin voor een plas – gepoept hadden ze al op een P voor Amsterdam – begon te drinken, rommelde door de post, pakte een krant en sloeg aan het lezen, terwijl ik meer dood dan levend naar boven strompelde, uit de kleren ging, het bed indook en vrijwel onmiddellijk als een blok in slaap viel.

Tegen achten stond ik op, piste, schoof in mijn kleren, sjokte slaperig de trap af, liep op mijn sloffen naar buiten, graaide een fles homemade Bosnische rakija uit de onafgesloten wagen, raapte de krant van de kokosmat in het portaal, pakte bier uit de ijskast, plantte het op tafel, smakte het dagblad ernaast, stak er een op, zette het koffieapparaat aan, scheet, luisterde wazig naar het gepruttel, veegde mijn reet af, schonk koffie in, zakte in een stoel, schroefde de rakija open, nam een vette teug, begon aan mijn bakkie, bekeek de wit uitgeslagen tuin die er fraai verwilderd bij lag, en raakte langzaam alweer onder invloed. Helemaal nadat ik een trek van mijn tweede joint had genomen en de sterkedrank voor de derde maal aan mijn mond had geplaatst. De dag was begonnen.

Acht maanden geleden waren we hier komen wonen. Ik dacht met gemengde gevoelens terug aan de eerste dag. De Ford functioneerde als verhuishwagen. Ik reed alles in zes keer: veel hadden we tenslotte niet, komend uit onze piepkleine woning in de vier eeuwen oude wijk de Vijfhoek op honderdvijftig meter van het centrum. De meeste dozen, kisten en zakken stonden her en der onuitgepakt. Voorlopig zou dat zo blijven omdat het plan was om na een week af te reizen, met als bestemming Turkije. Bij het uitladen van de laatste koffers kwam mijn oude vriend Jan de Zwart aanfietsen om te kijken naar ons nieuwe huis. Hoewel pas begin april, was het prachtig weer. De zon scheen vol aan de hemel en er viel geen zuchtje wind te bekennen; het was warm. Jan en ik gingen de tuin in; op kussens maakten we het ons gemakkelijk, want tuinmeubilair bezaten wij niet. De uitermate streng christelijke, supercleane burens aan de ene kant wisten gelijk wat voor vlees ze in de kuip hadden. De walmen hasj die de schutting overwaaiden en

het ploppende geluid van flessen deden hen vast huiveren. Aan de andere kant het totale tegenbeeld, een vijfenzeventig jaar oud, almaar bezopen en ruziënd echtpaar met vijf blaffende herders die zelden werden uitgelaten.

‘Hé, die Jan.’ Liedia kwam binnen met een boodschappentas Grolsch, ons favoriete bier, gehaald bij slijter Modde op de hoek van de Velsersstraat en de Kleverparkweg. Het was er weliswaar aanzienlijk duurder, maar ze had geen zin om met haar krakkemikkige hoofd in de rij te staan bij de super.

‘Hé, die Jan, hoe is ie?’ Ze zoende hem lief.

‘O, best lekker, en jij?’

‘Gaat wel.’

‘Vast een kater’, plaagde hij wijzend naar de bende lege flessen. Liedia lachte, hij was haar dierbaar. Ze verdween naar de keuken, keerde terug met een kop thee, en voegde zich bij ons, zittend op de betonnen grindtegels, de benen kruiselings over elkaar.

Jan bleef eten. Het liep tegen vijven; de schemering zette in. We hadden gezonde trek, zeker na die lading alcohol en de vele joints. De ingevroren chili con carne werd op het vuur gezet en weldra drong de geur van ontdooiende bruine bonen en gehakt tot ons door: watertanden. Borden, bestek en onderzetters kwamen alvast op tafel en Modde werd nogmaals aangedaan, nu door mij.

In de slijterij daalde ik diep in de tijd; vroeger bevond zich in deze zaak kapper Ackerman die me tot mijn vierde met regelmaat op de ouderwetse houten draaistoel plantte om me volgens de toenmalige mode – het bloempotkapsel – te knippen, wat ik zoals menig andere jongen verafschuwde. Als kind had je echter niks in te brengen destijds. Opnieuw was ik even vier: voordat ik het witte lakentje om kreeg, en hij me knipte, werd ik als een draaitol op de gewenste hoogte gebracht. Als hij klaar was werd ik met het zachte, gelakte borsteltje afgeschuierd. Nu kocht ik hier mijn bier.

Bij mijn binnenkomst zaten ze al te eten. Onze vriend smulde, wat duidelijk te zien was aan zijn bijzonder tevreden gezicht. Jan was behalve een gestudeerd persoon, drs. psycholo-

gie, ook iemand met wie je ontieligelijk kon lachen, gieren, brullen en diepgaande gesprekken voeren. We ouwehoerden eindeloos dom en kritisch over onze liefde voor voetbal. Hij was een begeesterd lezer, hij vrat alles wat los en vast zat, én hij schreef; jammer genoeg werd het niet uitgegeven. Maar hij schreef tenminste, en met een boel plezier. Tot voor kort had ik een stapel van zijn werk dat na zijn dood in mijn bezit was gekomen. In een belachelijke opruimbui en in een vlaag van waanzin en jaloezie heb ik het in de papierbak gegooid. Ik heb er spijt van als haren op mijn hoofd en kan u niets van zijn werk tonen, klootzak die ik ben. Ik haat mezelf daarom. Hij schreef vele malen meer dan ik, die constant van de daken schreeuwde dat ik schrijver was; een schrijver die amper iets produceerde. Zo ben ik, Theo: een lul.

Jan was de personificatie van de eeuwige vrijgezel. En volgens de gangbare normen oerlelijk. Scheel dat ie was. Hij had kogelronde brillenglazen en je was er allerminst zeker van of hij je aankeek of niet, hij loenste letterlijk alle kanten op. Geen vrouw die hem wilde, met uitzondering van één: de liefvallige Berlijnse Helga met wie hij jaren een aan-en-uitrelatie had. Beiden vertikten het om te verkassen, wat op den duur het einde van hun verhouding betekende. En Jan werd verdriet. Na Helga was hij verslagen. Hij vereenzaamde eerst, maar pakte later toch de draad weer op. Blijkbaar accepteerde hij dat dit het was. Voor de rest, als zijn kutje vol zat, hoerde hij her en der wat. Hiermee leek hij het hoofdstuk vrouwen definitief gesloten te hebben – ach arme – en dat terwijl het zo'n lieve man was, met een tomeloze hunkering naar de liefde van een vrouw om zijn leven mee te delen. Thuis. Thuis waar hij 's avonds zijn potje kookte: aardappeltjes met een lapje vlees in jus en groente, dat hij helemaal alleen aan tafel verorberde.

Tijdens een oud-en-nieuwfeestje bij ons hebben we kromgeleggen van ellende. Met pijn en moeite had Peter in de hoofdstad een pak coke weten te bemachtigen. Als nestor van het gezelschap kreeg Jan als eerste het oranje rietje. In plaats van te snuiven, blies de jandoedel. Dag coke, da-hag loaded met z'n allen, da-hag vierhonderd piek. Peter pisinjdig, dat kon ik

me levendig voorstellen; we hadden er allemaal godsgruwelijk de pest in. Wat een eikel die De Zwart. Maar als ik eraan terugdenk, verschijnt er een glimlach op mijn gezicht. Een jaarwisseling erna weer zoiets met hem, nu met z'n viertjes: hij, mijn huidige vrouw, ik, én onze zoon die, een maand oud, boven in zijn houten wieg lag te slapen. Ik had voor een keer dure champagne gekocht, dik tachtig gulden. Reken zelf maar om.

Het nieuwe jaar kwam naderbij, het aftellen begon, en aan Jan de eer de fles te laten knallen, maar wat deed die kluns? Jan ten voeten uit, hij schudde, opende de fles ... Lul wat doe jij nou! De champagne stroomde rijkelijk, ja op de grond. Dag champagne, da-hag, dat was Jan.

Voetbal dus was onze grote liefde. Dat werd wel effe anders. Bij Haarlem-Feijenoord sloeg die liefde honderdtachtig graden om, tenminste wat het stadionbezoek betreft. We zaten boven op het veld, voor het gaas. De grens huppelde parmantig heen en weer met zijn vlaggetje: een vriendelijk ogend manneke dat voor zijn plezier en een drol zijn vrije zondagmiddag inruilde om bescholden, bespuugd en vernederd te worden, en niet zo naar ook. Het teringlijer, schele kip en blind varken waren niet van de lucht, totdat een plukje spelers en de grens zich voor onze neus ophielden, en de aldoor zuipende en kankerende moddervette kerel voor ons zich waggelend oprichtte, zijn gulp stuntelig opende, zijn leuter eruit frummelde en grensie volop in zijn nek zeek. Smeerpijp. Klojo. Jan en ik keken elkaar veelbetekenend aan en we verlieten stante pede het vervallen stadionnetje. Het was de laatste wedstrijd die we bezochten; zonder enige vorm van arrogantie waren we het er roerend over eens dat we niet meer tussen zulk volk wensten te vertoeven. BAH, BLEH.

De Zwart en ik deelden hét voetbaltrauma: de WK-finale Nederland-Duitsland die we met een stelletje vrienden bij Willem bekeken. Nerveus over de afloop waren we niet, eerder in een euforische stemming: wat kon ons overkomen? Walsten wij niet met overmacht als een geoliede machine over de gro-

ten der aarde heen? Het elftal was niet te stoppen en werd al voor de finale was gespeeld, beschouwd als de nieuwe kampioen. We konden niet stuk, dachten we. Duitsland bleef over, in hun Duitsland, in hun München. Wat was er mooier? De scheids hief zijn hand, floot, wij traptten af, en een enorm gejuich steeg op in het stampvolle van bier doordrenkte huiskamertje. We explodeerden na dertig seconden: geen mof had de bal aangeraakt, of hij lag al op de stip. Cruijff himself plaatste een van zijn weergalozes demarrages, passeerde een, twee, drie spelers, en stoomde sierlijk op de keeper af, maar werd van achter door een desperate verdediger getorpedeerd: strafschop. Onze streekgenoot Neeskens – hij had bij iedereen om de hoek gewoond – voltrok het vonnis. Beter kon niet, wij allen kenden zijn verwoestende schot. De Nees keek de goalie smerig aan, legde de bal neer, aaide hem liefkozend, en joeg hem met een duizelingwekkende vaart dwars door de keeper in het doel. GOAL. We omhelsden elkaar innig en trokken nieuwe flessen open.

Vanaf dat moment gingen ze, opeens niet meer wij, in de fout. Met oogstrelend galleryplay werd de tegenstander voor eigen publiek op een afgrijselijke manier voor joker gezet. En dát, dat pikt een Duitser niet, helemaal niet thuis. Ze zetten zich schrap, stroopten de mouwen op, en gesteund door hun uitzinnig aanmoedigende twaalfde man vochten ze zich met het modale team terug in de match. Kut, maar geen van ons sprak het woord uit, we werden stil, bang, het zal toch niet. Díe arrogantie, hadden ze dat maar niet gedaan, en de pot droog en zakelijk uitgespeeld. Nee, het moest weer es briljant, iets wat we allen stiekem hadden gehoopt, maar opportunistisch als we waren niet zeiden. De mof werd de kat in het nauw, en al gauw, volgens ons natuurlijk niet terecht, stond het gelijk. We vreesden het ergste, ze werden beter en beter, en tot overmaat van ramp draaide der Bomber binnen de zestien in een wirwar van spelers zijn vette reet om en haalde genadeloos uit. GODVERDOMME. Ieder voor zich droop na het laatste fluitsignaal stilletjes af, sommigen huilden; een jongensdroom

viel in duigen. Nederigland weende. Het was kapot. We werden zelfs niet lammer. Ik ook niet. Zo groot was onze smart.

‘En toen was er koffie’, olijkte Jan die zijn lege bord weschooft. Met de handen in de nek gevouwen leunde hij verzaagd achterover. Aan het eind van de avond stelde hij voor de stad in te gaan, kroegentocht. Ik zei geen nee. Het enige café in de wijk: het Hoekje dat zich op een vierhonderd meter zwalken, struikelen, wankelen en vallen van ons huis bevindt, was al dicht. Het Hoekje dat, je raadt het al, mijn stamkroeg werd.

We lieten Liedia het overgebleven bier, stapten op onze barrels, fietsten ginnegappend, en deden in het hart tal van tenten aan. Tegen de tijd dat alles dreigde te sluiten en de ene na de andere barkeeper zijn theedoek en zijn laatste ronde over de kraan legde, en de muziek doofde, besloten we huiswaarts te zigzaggen, de stad ging druppelsgewijs uit. En toen gebeurde het ...

We doken omlaag het Kenauparkviaduct in en ontwaarden allerlei werk-aan-de-wegborden, zonder dat er een hond te bekennen was. Het midden van de rijstrook werd gemarkeerd door stormlampen die het asfalt een gele gloed gaven en halverwege dook Jan ineens diep omlaag, half hangend naast zijn hoge herenfiets. Hij schommelde hachelijk op en neer, duikelde bijna op zijn dronken bek, bleef maar net overeind en slaagde erin een van de lampen in zijn balorige bui van de grond te grissen, om hem vervolgens met een wijde boog in mijn hondenmand te zwiepen, die er – god mag weten hoe – kaarsrecht in belandde.

‘Hé jullie daar, terug die lamp!’

Uit het niets doken ze op, luidkeels vloekend, ‘pak ze’ joeënd. Een zootje oranje kerels die het spoortalud afstormden.

‘Grijp ze godverdomme.’

En wij? Wij demarreerden als een gek, reet van het zadel, het volle gewicht op de pedalen, hoofd omlaag en trappend als bezetenen om aan de nu op straat rennende grijpgrage handen te ontkomen, waarvan er een op een haar na mijn bagagedrager te pakken kreeg. Godzijdank ontsnapten we meer dan

waarschijnlijk aan een aframmeling van de opgefokte, fiks uit de kluiten gewassen mannen, maar we rekenden buiten de waard. Een van de arbeiders was op het talud achtergebleven en had de Koudenhorn gebeld: voorheen een kazerne, tegenwoordig ons hoofdbureau dat twee keer gas geven verder lag. De sirene naderde razendsnel; ze hadden ons al in de gaten. De wagen aarzelde, remde, hield een tel in, wat ons extra lucht verschafte. Wie zouden ze volgen? Jan vloog in een bloedvaart rechtdoor, en ik fietste links-rechts-links door allerlei straatjes. Die aarzeling heeft me gered, dacht ik nog. Ik was ze kwijt, en vergenoegd deed ik kalm aan, totdat ik thuis aankwam met de lamp die, het is niet te geloven, nog even fier rechtop stond. Ik plaatste mijn fiets tegen de gevel en zocht mijn sleutel. Hebbes. Ik was echter zo bezopen dat ik hem niet in het slot kreeg. De aansteker kwam eraan te pas; ik brandde mijn neus, viel van schrik achterover, wankelde voorover, klapte met mijn kop tegen het glas, merkte niet dat er een auto stopte, en eindelijk kassa, de deur schoof open. Maar voor ik het wist lag ik na een stel rake klappen geboeid en al op de achterbank waar ik hardhandig was terechtgekomen na opnieuw mijn hoofd lelijk te hebben bezeerd, nu aan de metalen bovenrand van de wet.

Dat werd cel, ik kon het weten. Ik werd zonder dat ze een woord aan me hadden vuilgemaakt in een betonnen hok geflikkerd waarvan de deur met een daverende knal dichtviel. Toen ik bijkwam, was verbaasd om me heen kijken het eerste wat ik deed. Waar was ik, hoe kwam ik op dit bed, hoe kwam ik nou weer in de cel? Langzaam kwam het terug, ik grinnikte om Jan en zijn lamp, niet om mezelf. Door mijn forse kater had ik een gemene ochtenddorst. Het kraantje was onklaar en de wc stonk naar stront. Ik kloste naar de ronde, rode knop rechts van de deur en drukte. Men had klaarblijkelijk geen haast, want pas na een kwartier kwam er een diender op zijn dooie akkertje aangesloft.

‘Meekomen’, werd me bars bevolen, en op mijn uiterst beleefde vraag of ik soms eerst iets mocht drinken was het hier geen hotel.

Ik werd voorgeleid voor de hulpofficier die na het verhaal te hebben aangehoord de zaak seponeerde met: ‘En niet meer doen hoor, Bee.’

Hij maakte er wel een notitie van om me vervolgens zonder enig pardon, en weer niet zachtzinnig, op straat te laten zetten.

Gelukkig was het niet ver lopen. Onderweg wipte ik nog wel bij een van de weinige kroegen binnen die op dit vroege uur open waren. Het even bijtanken werd een uur of wat, waarna ik besloot dat het zo welletjes was en betaalde. Ik kreeg er nog een van het huis en van de rooie die naast me zat, want op één been kon ik niet staan en vertrok.

Eenmaal thuis, het was inmiddels middag, liep ik na de honden een vette aai over hun bol te hebben gegeven door naar boven om te kijken of Liedje wakker was. Wie of wat ik zag? Geen Liedia, het bed was leeg. Waar, o waar was Liedia? Waar was zij gebleven? Zij die gaten in de dag sliep, nachtbraakster die zij was.

Op tafel geen briefje, vreemd en niets voor haar. Ik maakte me niet ongerust, zette koffie op en plofte in mijn stoel. Het was me het nachtje wel, om direct daarop in de mij bekende grafstemming te zakken: waar was ik toch mee bezig? Behalve drinken en praatjes verkopen waarin legio onwaarheden de boventoon voerden, had ik al ik weet niet hoelang geen ene reet uitgevoerd. Dat kon niet goed gaan, maar ik dacht, mezelf voor de zoveelste keer voor de gek houdend, morgen, ja morgen pak ik dit leven echt aan. Voornemens, ideeën had ik in overvloed, daar lag het niet aan, ze uitvoeren was een tweede.

Gerommel bij de voordeur. Gekwispel in plaats van geblaf. Daar was ze, met in haar kielzog Femke: haar oudere zus die later is uitgegroeid tot een begaafd violiste. Haar man Jack en ik waren de beste vrienden. We klusten dikwijls zwart bij, tege- len, schilderen, timmeren, totdat hij op een dag besloot zijn bestaan als man op te geven en in te ruilen voor zijn ware ik – waar hij zo naarstig, van jongs af aan, naar verlangde – en zich liet ombouwen tot vrouw. Ondertussen was ie getrouwd en de trotse vader van een dochter en zoon, iets wat vanzelf de nodige emotionele problematiek met zich meebracht. Ik heb

geen benul van wat er van haar geworden is, ik weet niet eens of ze nog leeft. Ik zat er niet mee dat ie zich liet opereren. Als vrouw echter – hij was in de veertig toen hij aan zijn metamorfose begon, een lang en pijnlijk proces – zag ie er beslist niet uit: onaantrekkelijk als ik weet niet wat, niet een waar je hem inhing, tenminste ik niet. Daarentegen was het een knappe vent. En ongelofelijk slim: waar je ook over lulde, hij wist er wat van af. Niet van voetbal, dat interesseerde hem geen ruk, dat gold voor elke sport, sport vond hij dom. Opgegroeid in het rokken dragend Schotland was het aanvankelijk niet opgevallen dat hij in het verkeerde lichaam huisde. Zijn Nederlandse vader, die hem op tienjarige leeftijd hierheen bracht, weg bij zijn chronisch dronken Schotse moeder, wist niet wat hij in huis haalde, Jackie waakte er wel voor om uit de kast te komen. Hij aarzelde lang, té lang, voordat hij het aandurfde. En zo stond zij/hij, in aanbouw, op het schoolpleintje, in jurk, opgemaakt en gehakt, te midden van Kees en Truus Normaal te wachten tot de school uitgang om haar/zijn kinderen af te halen. Wat dat betreft toonde ik een diep respect voor haar, eenmaal vrouw had ze overal schijt aan, wat niet wegneemt dat Adèle, zoals ze voortaan heette, diep in de put begon te raken, omdat hij zijn wilde wie zij was. Ze werd ongewenst. U, ja jij ook, kotste haar uit, maakte haar tot paria, een vieze rat, weggeduwd naar de rand van de samenleving, verstoten, door u, en ja door jou ook.

Zeven jaar geleden was Jackie hier voor het laatst. We dronken thee en aten zelfgemaakte chocoladekoekjes. Het was gezellig, ontroerend, en grappig tegelijk. Tegenover mij zat hij, een vrouw, de pantybenen al routineus gekruist, het damestasje schommelend aan de leuning van de stoel. Ze stiftte haar lippen rood en kirde. Ik had het over vroeger toen we schilderden in Edam. Die dag dat ik met de loodzware rolsteiger op het dak de ruim dertig kilometer, deels door het spitsuurvolle Amsterdam, als slak naar het IJsselmeerdorp overbrugde, terwijl hij me vergezelde op zijn motor, een juweel van een BMW waar ze wel raad mee wist. Beurtelings reed hij voor of achter

me, om zodoende het verkeer op afstand te houden. Bijna ging het mis, bij de tunnel voor het IJ dreigde ik te kantelen, het scheelde niks. Bij de herinnering twinkelden haar ogen en krulde haar gezicht in opgewekte plooitjes: ze was blij en op haar gemak.

Halverwege haar vrouw-woorden had ze een relatie met een kaal, rond en sympathiek ogend bejaard indootje met wie ze geloof ik iets van vier maanden heeft samengewoond, langer niet. Ik heb hem eenmaal vluchtig in het duister gezien, zijn helm hield ie stevig onder de arm. Hij kwam Adèle met zijn brommertje ophalen. Naar binnen komen was geen optie, waarom dat weet ik niet. Hij bleef zitten waar hij zat, boven op zijn machientje. En het motortje draaide rustig in zijn vrij. Hij toeterde ten teken dat ie er was. Adèle deed eerst haar plasje, trok haar jas aan, zoen, zoen, zoen, mijn vrouw ook, al met al zes zoenen, en indootje wachtte geduldig op zijn fietsje dat tevreden knorde. Ze stapte op, hij schakelde naar z'n een, ont-koppelde, en verdween pruttelend met Jackie in de nacht. Sindsdien hebben we haar niet meer gezien. En dat vind ik kut.

Klaarkomen was er niet meer bij, ik zal dat nooit kunnen vatten, daar een liefdevol beleefd orgasme ons zo heerlijk ontspant. Geen scrotum, een levenloos gat resteerde, wat heeft het leven dan voor zin? Ik begreep, begrijp het niet. Maar meer ook niet. Ze was of is nog steeds heel lief.

Het laatste dat ik via via van haar aan de weet kwam is dat ze zich in de diepste spelonken van de hoofdstad moest verkopen aan de goorste smeerlappen die er zijn, van die types die hem in een schaap prikken. Daarna werd het stil, doodstil, en heb ik tot op de dag van vandaag niets meer van mijn Jackie vernomen.

‘Waar heb jij uitgehangen?’ vroeg Lied.

De dames vielen neer op de enige vrije stoelen. Over veel spullen beschikten we niet. Met de tijd zou dat wel veranderen. Vooralsnog was daar geen haast bij. We stonden immers op het punt om af te reizen.

‘Nou, waar zat je?’

‘Ik?’

‘Nee, de buurman, nou goed’, zei ze eerder vrolijk dan in chagrijn. Zus daarentegen zat stilletjes, zenuwachtig op en neer wiebelend, op haar plaats. Raar, zo was Fem niet, ze was een levenslustige opgeruimde meid die altijd haar onderhoudende klep open had, behalve als ik haar in opperste concentratie viool zag spelen, dan was ze ver weg, midden in haarzelf. Maar nu.

‘The-o’, Liedia werd ongeduldig, pakte mijn bier, bood het Fem aan, die nee zei, en nam een smakelijke slok.

‘Theo!’

En ik vertelde wat zich had voorgedaan ...

‘En Jan?’ nadat ik klaar was.

‘Weet ik niet, heb ’m niet gesproken, bel strakkies wel.’

In de tussentijd had ik zus onrustiger zien worden, totdat ze het niet meer hield en zich ineens resoluut tot Liedia wendde en op besliste toon zei: ‘En nu zeg je het.’

‘Zeg je wat?’ hen beiden beurtelings vragend aankijkend. De beurt was aan Liedje. Shit, dat kon er ook nog wel bij. Wat was het geval. Fem was die ochtend langsgesproken om zus op te pikken voor een bezoek aan hun ouders die door Lied gedag gezegd werden. Ze had het de komende dagen druk zat met de voorbereidingen voor de reis. Aangezien ze te lui waren om dat kut stukkie te lopen, besloten de dames met mijn auto te gaan. En ja hoor, je kon erop wachten, op geen honderd meter van het ouderlijk huis, op de weg terug, kregen ze pal voor de inrit van een chique Mercedesdealer pech. Het duurde niet lang – ze kregen hem natuurlijk niet aan de praat – voordat de eigenaar van de stropdaszaak Smits Sleepbedrijf belde. Flodder stond in de weg en in duwen hadden de heren, verankerd in hun krokodillenleren schoenen, geen zin. Omdat het hun aan fatsoen ontbrak om de twee hulpeloze meisjes de helpende hand te bieden, kwam de sleepwagen al aanrijden. Mercedes-klootzakken, droplullen eersteklas, ik kan het niet anders zeggen. Stille ... Kutwijven, dacht ik, kunnen niet met een auto overweg. Eigenlijk klinkklare onzin, het was er wel zo centje

met gebruiksaanwijzing. En alleen ik kende zijn nukken, alleen ik kende hem als mijn broekzak. Hoe dan ook, ze hadden er met hun poten vanaf horen te blijven. Kon ik weer naar het bureau: mijn papieren halen, de parkeerboete afrekenen, en daarna bij het sleepbedrijf de Ford weer aan de praat zien te krijgen. Plus de sleepkosten afdragen. Alles bij elkaar veel poen. Opdat ik niet naar drank stonk, werkte ik drie tenen knoflook naar binnen. Dat zat wel snor, nu nog twee heldere kijkers.

‘Ben je niet boos?’ Liedia keek schuld bewust. Ik haalde met ‘ach la maar’ de schouders op en zweeg, dit kon er ook nog wel bij. Dat was ons eerste etmaal in de Tetterodestraat. Dat begon goed.